

Kommuners samarbejde med grundskoler om udskolings- og vejledningsindsatser

Baggrund

Alle kommuner skal udarbejde en sammenhængende plan for kommunens vejledningsaktiviteter i 8. og 9. klasse, som lærere og vejledere skal samarbejde om at få til at leve i praksis (BUVM, 2018). Planen skal understøtte, at udskolings elever oplever, at der er en tydelig sammenhæng mellem forskellige vejledningsaktiviteter og undervisningen i fagene. Det mhp. at understøtte elevernes refleksioner over uddannelser, arbejdsmarked og sig selv. Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) har i en landsdækkende spørgeskemaundersøgelse spurgt ledere af den kommunale ungeindsats (KUI), hvordan de oplever, at kommunerne prioriterer vejledningsområdet, og hvordan samarbejdet med skolerne om vejledningen af eleverne i udskolingen fungerer. Undersøgelsen er gennemført i 2021. Undersøgelsen er en del af et større projekt, Samarbejde om unges overgang til ungdomsuddannelse (2022), som har fokus på skoler og kommuners erfaringer med fælles arbejde med vejledning i udskolingen.

Hovedresultater

- 76 % af KUI-lederne vurderer, at der er behov for et tættere samarbejde mellem kommune og grundskoler for at understøtte systematiske og sammenhængende indsatser.
- 45 % af KUI-lederne oplever, at der i høj grad er et godt samarbejde mellem vejledere og lærere om udskolings- og vejledningsaktiviteter.
- 25 % af KUI-lederne tilbyder kun i mindre grad (20 %) eller slet ikke (5 %) koncepter/redskaber til lærerne, der understøtter lærernes bidrag til vejledningen, mens 51 % i mindre grad (22 %) eller slet ikke (29 %) tilbyder kurser til lærerne.
- 44 % af KUI-lederne vurderer, at det i nogen grad (38 %) eller i mindre grad (6 %) er en prioritet i kommunen, at eleven oplever sammenhænge mellem de forskellige udskolings- og vejledningsaktiviteter.

Kontakt

- Seniorkonsulent Mathilde Hangaard, 4083 8453, maj@eva.dk
- Kommunikationsmedarbejder Anne Breinhold Olsen, 2984 6711, abo@eva.dk

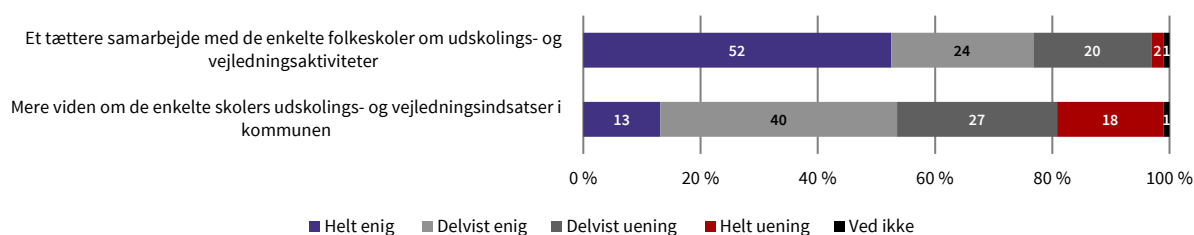
76 % af KUI-lederne ønsker et tættere samarbejde med skolerne om vejledningen

Figur 1 viser, at 76 % af KUI-lederne er helt (52 %) eller delvist (24 %) enige i, at der er behov for et tættere samarbejde med de enkelte skoler om udskolings- og vejledningsindsatser for at understøtte, at eleverne oplever mere sammenhængende og systematiske indsatser.

53 % er helt enige i (13 %) eller delvist enige i (40 %), at der er behov for mere viden om de enkelte grundskolers udskolings- og vejledningsindsatser, for at elever i højere grad end i dag kan opleve sammenhæng og systematik i indsatsene.

FIGUR 1

Andel af KUI-ledere, der er enig eller uenig i, at der er behov for nedenstående for, at elever i udskolingen i endnu højere grad end i dag kan opleve sammenhængende og systematiske udskolings- og vejledningsindsatser

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.

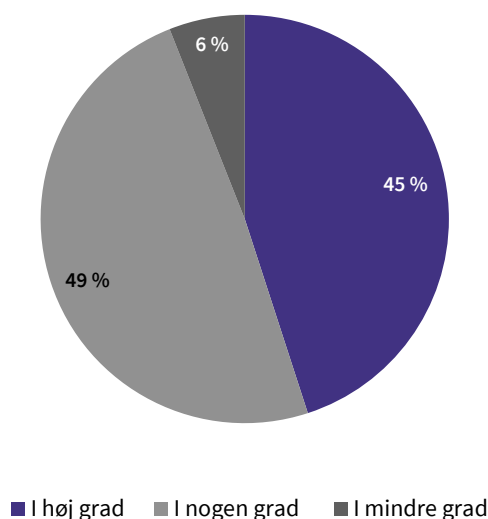
Note: Resultater baseret på spørgeskemaundersøgelse blandt 82 ledere fra den Kommunale Ungeindsats i landets kommuner. Se fulde spørgsmålsformuleringer i *Samarbejde om unges overgang til ungdomsuddannelse* (EVA, 2022).

45 % af KUI-lederne oplever i høj grad samarbejdet med skolerne om vejledning som velfungerende

Figur 2 viser, at knap halvdelen (45 %) af lederne vurderer, at samarbejdet mellem KUI og kommunens folkeskoler i høj grad er velfungerende. De resterende 55 % af lederne vurderer, at samarbejdet i nogen grad er velfungerende (49 %) eller slet ikke velfungerende (6 %). Således er der altså spredning, i forhold til hvor velfungerende KUI oplever samarbejdet med folkeskolerne, til trods for at samarbejdet mellem lærere og vejledere er fremhævet som særligt vigtigt, i forbindelse med at den kommunale ungeindsats har overtaget ansvaret for vejledningsaktiviteter (BUVM, 2018).

FIGUR 2

Andel af KUI-ledere, der vurderer samarbejdet med kommunens folkeskoler om udskolings- og vejledningsaktiviteter som velfungerende

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.

Note: Resultater baseret på spørgeskemaundersøgelse blandt 82 ledere fra den Kommunale Ungeindsats i landets kommuner. Se fulde spørgsmålsformuleringer i *Samarbejde om unges overgang til ungdomsuddannelse* (EVA, 2022).

25 % af KUI-lederne understøtter kun i mindre grad eller slet ikke lærerne gennem koncepter/redskaber

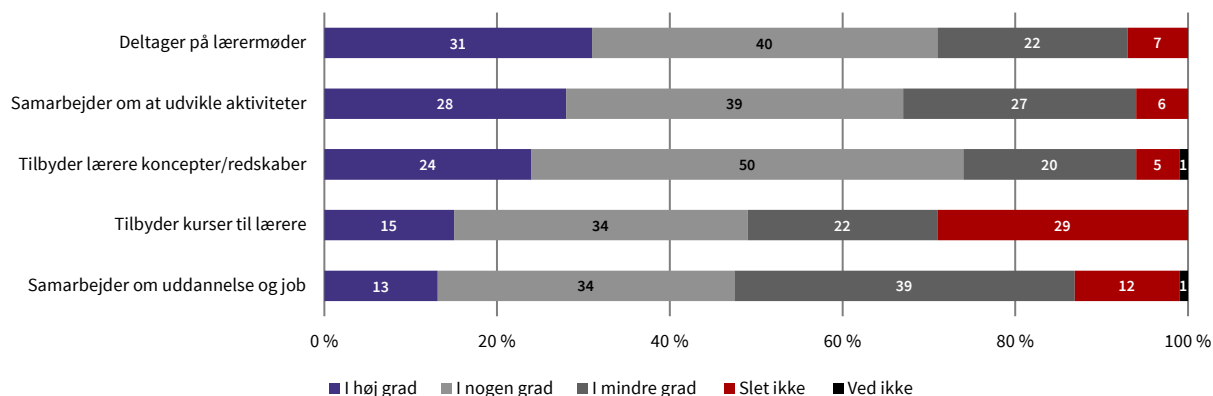
Der er stor variation, i forhold til i hvilket omfang kommunerne gennemfører aktiviteter med folkeskoler mhp. at understøtte og kvalificere samarbejdet om udskolings- og vejledningsaktiviteter.

Figur 3 viser, at 25 % af KUI-lederne i mindre grad (20 %) eller slet ikke (5 %) tilbyder koncepter/redskaber til lærerne, der understøtter lærernes bidrag til vejledningen. 51 % af KUI-lederne svarer, at KUI i mindre grad (22 %) eller slet ikke (29 %) tilbyder kurser til lærerne. 33 % svarer, at KUI i mindre grad (27 %) eller slet ikke (6 %) samarbejder med skoler om at udvikle aktiviteter, mens 29 % i mindre grad (22 %) eller slet ikke (7 %) deltager på lærermøder mhp. at understøtte sammenhængende og systematiske udskolings- og vejledningsindsatser.

De aktiviteter, som i mindst omfang gennemføres, er samarbejde om det timeløse emne Uddannelse og job og tilbud om kurser til lærere. 12 % af KUI-lederne svarer, at de slet ikke samarbejder med folkeskoler om Uddannelse og job, mens 29 % svarer, at de slet ikke tilbyder kurser til lærere.

FIGUR 3

KUI-lederes vurdering af, i hvilken grad KUI gennemfører følgende aktiviteter med kommunens folkeskoler

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.

Note: Resultater baseret på spørgeskemaundersøgelse blandt 82 ledere fra den kommunale ungeindsats i landets kommuner. Se fulde spørgsmålsformuleringer i *Samarbejde om unges overgang til ungdomsuddannelse* (EVA, 2022).

Note: Der er svarkategorier, som ikke er i figuren, da der ingen besvarelser er i den pågældende kategori.

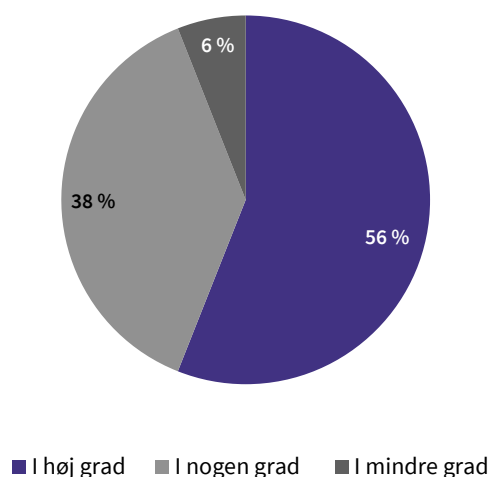
44 % af KUI-lederne oplever, at elevers oplevelser af sammenhæng mellem udskolings- og vejledningsaktiviteter kun i nogen grad eller mindre grad er en prioritet i kommunen

Figur 4 viser, at der er variation i, hvor meget kommunerne prioriterer, at elever oplever en sammenhæng mellem de forskellige udskolings- og vejledningsaktiviteter.

Godt halvdelen (56 %) af lederne i den kommunale ungeindsats oplever, at det i høj grad er en prioritet i kommunen, mens 44 % vurderer, at det kun i nogen grad (38 %) eller i mindre grad (6 %) er en prioritet i kommunen, at eleven oplever sammenhænge mellem forskellige udskolings- og vejledningsaktiviteter.

FIGUR 4

Prioritering af elevers oplevelser af sammenhænge

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.

Note: Resultater baseret på spørgeskemaundersøgelse blandt 82 ledere fra den Kommunale Ungeindsats i landets kommuner. Se fulde spørgsmålsformuleringer i *Samarbejde om unges overgang til ungdomsuddannelse* (EVA, 2022).

50 % af KUI-lederne oplever, at kommunen i høj grad gør noget aktivt for at skabe sammenhæng i vejledningen

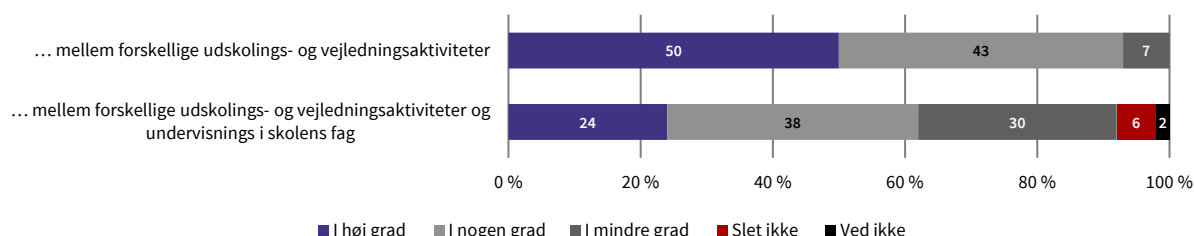
Det er forskelle på, i hvilket omfang KUI arbejder aktivt med at understøtte, at eleverne oplever sammenhænge – dels mellem udskolings- og vejledningsaktiviteter og dels mellem udskolings- og vejledningsaktiviteter og undervisningen i fagene. Dette, til trods for at formålet med den sammenhængende plan er, at elever skal opleve en sammenhæng mellem udskolings- og vejledningsaktiviteter og undervisning mhp. at understøtte deres refleksioner over uddannelsesvalget (se også boks 1).

Figur 5 viser, at man i halvdelen af kommunerne (50 %) i høj grad arbejder aktivt med at understøtte, at eleverne oplever sammenhæng mellem forskellige udskolings- og vejledningsaktiviteter. Halvdelen af KUI-lederne svarer, at de i nogen grad (43 %) eller i mindre grad (7 %) arbejder aktivt med at understøtte denne sammenhæng.

Når det gælder sammenhænge mellem udskolings- og vejledningsaktiviteter og undervisning i skolens fag, viser figuren, at det er knap en fjerdedel (24 %), der aktivt arbejder med at understøtte dette. 74 % af lederne svarer, at de i nogen grad (38 %), i mindre grad (30 %) eller slet ikke (6 %) arbejder aktivt med at understøtte, at eleverne oplever sammenhæng mellem aktiviteter og undervisning i skolens fag. Herudover svarer 2 % af lederne, at de ikke ved, om KUI arbejder aktivt med at understøtte denne sammenhæng.

FIGUR 5

KUI-lederes vurdering af, i hvilken grad KUI arbejder aktivt med at understøtte hhv. sammenhæng mellem forskellige aktiviteter og sammenhæng mellem aktiviteter og skolens fag

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.

Note: Resultater baseret på spørgeskemaundersøgelse blandt 82 ledere fra den Kommunale Ungeindsats i landets kommuner. Se fulde spørgsmålsformuleringer i *Samarbejde om unges overgang til ungdomsuddannelse* (EVA, 2022).

Note: Der er svarkategorier, som ikke er i figuren, da der ingen besvarelser er i den pågældende kategori.

Boks 1: Politisk fokus på sammenhænge mellem udskolings- og vejledningsaktiviteter

Krav om en sammenhængende plan

I forbindelse med aftalen *Fra folkeskole til faglært – erhvervsuddannelser til fremtiden* er der fra 2018 stillet krav om, at kommunerne skal udarbejde en sammenhængende plan for kommunens vejledningsaktiviteter i 8. og 9. klasse. Formålet med planen er at skabe sammenhæng mellem kommunens vejledningsaktiviteter, så

eleverne bliver så afklarede i deres uddannelsesvalg som muligt. Samtidig skal den sammenhængende plan føre til, at vejledningsaktiviteterne i udskolingen integreres med den øvrige undervisning i folkeskolens fag og emner. Planen skal omfatte de lovmæssigt bestemte udskolings- og vejledningsaktiviteter samt øvrige aktiviteter, der kan bidrage til, at eleverne får indsigt i de krav og muligheder, de senere vil møde i en ungdomsuddannelse. Kravet om at beskrive sammenhænge mellem vejledning og undervisning forudsætter et tættere samarbejde mellem kommune og kommunens skoler, herunder samarbejdet mellem vejleder, lærere og skoleledelse (BUVM, 2018).

Lovgivningsmæssigt bestemte udskolings- og vejledningsaktiviteter

Danske kommuner og skoler er forpligtet på at gennemføre en række aktiviteter i forbindelse med vejledningsaktiviteter for elever i udskolingen. Følgende lovmæssigt bestemte udskolings- og vejledningsaktiviteter skal alle elever modtage i udskolingen (BUVM, 2021):

- Kollektiv vejledning, herunder introduktion til studievalgportfolioen, introduktion til ungdomsuddannelser og introduktion til at arbejde med Uddannelsesguiden (ug.dk) og til eVejledning
- Informationsmøder for elever og forældre
- Introduktionskurser til ungdomsuddannelser i 8. klasse
- Brobygningsforløb i 9. klasse
- Praktikforløb.

Datagrundlaget

Analysen bygger på en spørgeskemaundersøgelse blandt ledere med ansvar for vejledningsområdet i den kommunale ungeindsats (KUI) på tværs af landets kommuner. Spørgeskemaundersøgelsen har blandt andet fokus på kommunernes prioritering af – og arbejde med – vejledning samt deres oplevelse af samarbejdet med kommunens grundskoler.

I alt har 82 KUI-ledere besvaret spørgeskemaet, hvilket giver en svarprocent på 92 %. Spørgeskemaundersøgelsen er gennemført i oktober 2021.

Referencer:

- BUVM. (2018). Fra folkeskole til faglært – Erhvervsuddannelser til fremtiden. <https://www.uvm.dk/erhvervsuddannelser/nyheder-lovgivning-og-reform/eudaftale-2018/aftalens-hovedelementer/et-staerkere-fundament-for-valg-af-ungdomsuddannelse>.
- BUVM. (2021). Bekendtgørelse om vejledning om valg af ungdomsuddannelse og erhverv (BEK nr. 1979 af 27/10/2021). <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2021/1979>.
- EVA (2022). Samarbejde om unges overgang til ungdomsuddannelse - lærere og vejlederes fælles arbejde med vejledning i udskolingen. Holbæk: Danmarks Evalueringsinstitut. <https://www.eva.dk/vejledning>